

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo let 24 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5 60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Jeseniško šolstvo.

Nemška šola na Savi je torej dobila pravico javnosti. Ne bomo preiskavali dalje, ali so dani vsi pogoji za to, saj naša vlada dovoli tako rada Nemcem, kar zahtevajo. Konstatujemo le, da se je to zgodilo zoper voljo večine okrajnega šolskega sveta radovljiškega.

Šola ima pravico javnosti, njena izpričevala so splošno veljavna, tudi je nova stavba za nemško šolo pod streho . . .

Pešičica privandranih Nemcev je s pomočjo kranjske hranilnice, katero so obogatili povečjem slovenski groši, ter z ustanovo rene-gantije Gasperšičeve dobila svojo štirirazrednico, na stotine slovenskih otrok pa mora še vedno čepeti v majnih in zaduhlih starih šolskih prostorih in čakati, kdaj bodo merodajne oblasti in odločilne osebe kaj ukrenile, da se neznosne šolske razmere v jeseniški občini obrnejo na bolje.

Nemško šolo na Savi bodo obiskovali največ otroci zaslepljenih slovenskih delavcev, ki bodo v šoli pozabili svoj materni jezik, nemškega jezika se pa zadosti privadili ne bodo. Žalostne izgleda za take nemške šole slovenskih otrok nam nudi Koroska. Slovenska štirirazrednica na Savi postane nepotrebna in se skoro gotovo ne bo zidala.

Zato si pa v tem resnem in odločilnem trenutku usojamo staviti na jeseniški narodni

občinski zostop ta-le nasvet, kojega naj se blagovoli uvaževati:

Občinski odbor naj sklene, da se sezida novo šolsko poslopje na pripravnem prostoru med Savo in Jesenicami in da se takoj razširi dosedanja štirirazrednica v osmerirazrednico. Nič ne de, ako je deželni šolski svet proti temu, naj bodo zadnji štirje razredi občinska last, pravica javnosti se bo morala dobiti tudi za te razrede, saj se je tudi privatnemu nemškemu šolskemu kuratoriju priznala, tem več pravice bo torej imela občinska ali komunalna šola.

Koliko otrok je sedaj v četrtem razredu, ki morajo ostati v tem razredu le za to, ker nadaljnega razreda več ni, čeprav so otroci stari šele 10 let. Ti bi lahko prišli do osmega razreda, če bi kazali kaj pridnosti, oni bi dokončali »meščansko šolo«. Količega pomena bi imelo to za bodočnost otrok, to uvidi lahko vsak, ki opazuje, da so naši ljudje povečjem le za navadne delavce po raznih tovarnah in pri raznih podjetjih, vsa boljje plačana mesta pa zasedajo tujci, ker imajo več šolske izobrazbe in torej več podlage, da se morejo izobraževati dalje v svoji stroki.

Taka komunalna ali občinska šola bi se morala otvoriti takoj, sčasom bi se prelevila v meščansko šolo.

Občina jeseniška ima prav lepe dohodke, tudi je zaklad za zgradbo novega šolskega poslopja že precej narastel in svet za stavbo

Vsako opoldne in večer v sezoni, pa je ves salon zaseden s tujci, le ena miza je določena za »domače gospode«. Med letoviščarji opazujemo največ ljubljanskih Nemcev — nekatere rodbine prihajajo že redno več let semkaj — pa tudi inozemce srečujemo, seveda največ Italijanov, ali bolje rečeno Italijank.

Postrežba v hotelu je prav dobra, tudi s hrano so splošno vsi zadovoljni.

Pa ne samo v tem hotelu, tudi v drugih gostilnah, da, skoro v vsaki hiši je nekaj letoviščarjev, tako da se domačini skoro izgube med njimi.

Saj je pa tudi prijetno poletno bivanje v Kranjski gori! Lepi izprehodi do Podkorena in naprej na koroško stran ali do Rateč in klanskih jezer, na drugi strani v dolino Pišenco ali zopet v Rovte, po prav dobrih in ne prašnih potih, pa tudi po stranskih potih ugajajo onim, kateri se bolj drže ravnine, krasni izleti na Vršac do Vossove kočice in naprej v Trento, na Mangart, Razor i. t. d., nu-

je zastoj na razpolago. Na delo, urno delo torej, Jeseničanje, naj se otvori peti komunalni razred, čeprav zasedaj v najeti hiši, ker ne ve se, kaj prinese — bodočnost.

Kaj je greh?

Konec.

Zdaj pa primerjajmo z Judežem in Kristusom naše hinavske klerikalce, ki jim ni nobeno sredstvo nič greh, podlo in nekrščansko, ako služi njim v kako posvetno korist, kakor smo že zgoraj navedli nekaj izgledov iz njihovega življenja. Povsod jim je prvo in zadnje le denar, posvetno premoženje, čast in vse pesvelne nasladnosti, ki jim delajo nebesa na zemlji, a nebesa po smrti kažejo z besedami in obetajo le svojim nezavednim pohlevnim ovčicam, da morejo še več denarja iztisniti iz njih!

Komu torej so ti svetohlinski hinavci bolj podobni, ali Judežu ali Kristusu? Pravi odgovor na to vprašanje si bode pač lahko vsak razumen bralec sam poiskal! In taki ljudje, kakor so ti naši klerikalci, naj še komu zapovedujejo verovati, kaj je greh, kaj ni greh, taki ljudje, ki imajo sami vero le v svojo samopašnost, vzdrževano z ljudsko nevednostjo, druge vere pa nimajo prav nobene; kajti, ako bi imeli še kako drugo vero, pa bi živeli po nji ter jo ljudstvu kazali tudi v dejanjih, a ne samo z besedami! In ako bi imeli še

dijo obilo užitka manj ali bolj izurjenim turistom. Priznati se mora, da se je v Kranjski gori že precej storilo za povzdigo prometa s tujci, zato jih vsako leto tudi več prihaja uživati svež zrak, že nad 800 metrov nad morjem.

Vendar bi se z malimi stroški dalo še marsikaj doseči. Pred vsem je nujno potrebno vsaj javno kopalnišče, ker vode se ne manjka — Kranjska gora se sme tudi ponašati z izvrstno pitno vodo — in bi se lahko napejljala z več strani. Dalje bi bilo jako umestno, če bi se po bregovih ob vasi napravilo več stez in se postavilo več klopi, posebno na križiščih ter na onih krajih, kjer se nudi lep razgled na Prisojnik, Razor in druge gore.

Tudi bi se moralo malo bolj skrbeti za reklamo, da se privabi več imovitejših slojev v kraj nego dosedaj, ker pri Italijanah po navadi ni dosti zaslužka, kajti ti preradi »gluhajo« za vsako stvar, tudi za jedi, pijejo pa samo vodo.

PODLISTEK.

Križem po Gorenjskem.

Slike in utisi.

III.

Kranjska gora, v avgustu.

Še ni dolgo, kar se je o Kranjski gori znalo le toliko, ta gospodari tukaj kaki dve tretjini leta zima in ko se je sploh o vasi le govorilo kakor o »kranjski Sibiriji«.

Danes ni več tako. Iz puprej malo poznate vasi z idiličnim mirom, je nastalo pravo letovišče z živahnim prometom poletu. Že na zunaj se je kraj zelo izpremenil. Poleg starih, z deskami kritih hiš in koč vidimo več moderno zgrajenih enonadstropnih poslopij; pa tudi po drugih hišah se vidi, da so se stanovanja kolikor možno pripravila za tujce.

Takoj pri vходу v vas od rateske strani sem, stoji velik hotel »Razor« s kakimi 15 probsami in ostranim salonom za letoviščarje.

kako drugo vero, bi tudi ne delali pri sebi izjeme z grehi in bi bilo tudi zanje greh, kar je greh za druge ter se grehov, ki jih nakladajo liberalcem, skrbno samo varovali!

Na svetu pač ni nobene druge družbe, ki bi tako grdo, nepošteno in strankarsko zase izrabljala svoje dolžnosti in opravila kakor to dela ravno naša klerikalna družba.

Zato pa se tudi vsak zaveden in pošten Slovenec z zaničevanjem in studom obrača od te požlindrane družbe ter si ne da od nje kratiti svoje osebne svobode in prepričanja. Zato tak človek tudi ne bo nikdar iskal odveze in pokre pri teh zasmehovalcih Kristusove vere zaradi najnovejšega greha, ki so ga postavili in vpeljali na Kranjskem za branje naprednih listov, ki so v vsakem oziru vedno boljši in postenejši kakor po naših prižnicah in spovednicah priporočevani farovski listi. Zakaj taki ljudje, ki si vedno samovoljno izmišljujejo nove grehe in odpustke, da ž njimi sleparijo nezavedno ljudstvo in da ž njimi uganjajo umazane posvetne kupčije, pač več niso na svojem mestu, in vlada bi storila veliko dobro delo v korist veri, narodu in državi, ako bi jih poslala tja, kamor spadajo ter postavila na njih mesto prave oznanjevalce miru in ljubezni do bližnjega! In po tem bi se tudi več ne širilo in utrjevalo med našim narodom osodepolno mnenje, da je greh vse ono, kar je v posvetno škodo našim srboritnim političnim duhovnikom in njihovim privržencem, a dobro in bogu dopadljivo delo vse, kar je njim v korist!

Promet s tujci.

V našem listu smo se v zadnjih par letih večkrat obširneje pečali s pospeševanjem prometa s tujci. Če smo s tem dosegli vsaj malo zanimanja za to velevažno panogo našega narodnega gospodarstva, nas prav od srca veseli, ker s tem, da smo čestokrat povdarjali velikansko važnost, smo koristi ne le naši prelepi Gorenjski, temuč celi deželi. Slovenski listi vse premalo posvečajo svojo pozornost povzdigi tujkega prometa, vsaj večji listi bi to lahko storili in odprli stalne rubrike za

Precej se pogreša tudi kako javno igrišče, bodisi «lawn tennis» za odrasle ali navadno igrišče za otroke.

Še marsikaj bi se dalo naštet, kar bi bilo še treba napraviti, da postane iz Kranjske gore res nekoliko moderno planinsko letovišče in — zdravilišče, ali upamo, da občinski odbor in domače prebivalstvo sploh vedno bolj spoznavata, da predružačene razmere v občini zahtevajo tudi marsikaterih trenutnih žrtev, ki pa pozneje doneso tem lepše sadove.

V Bohinj in k bohinjskemu jezeru!

Potpisi in zgodovinski utrinki. Piše Franjo P.—c.

4

Dalje.

Med vso to razpravo in ogledovanjem smo pozabili na naše sopotnike, ki slede le v duhu našemu bohinjskemu potovanju. Bojim se, da zanje predolgo počivamo na naših «stopnjicah» ali na nemških spakedranih «stengah». Ker smo se pri natančnejšem ogledu teh starih, v skalo vsekanih znamenj do dobrega prepričali: da niso ne turska,

tako reklamno. Toda z zadovoljstvom beležimo vest, da se utegne tudi v tem pogledu kaj izpremeniti. Zlasti goriska «Soča» popolnoma ume važno nalogo, kajti večkrat opažamo, da se peča v zadnjem času s pospeševanjem prometa s tujci. Tako je pisala pred kratkim: Koncem leta 1899 je pisal konzul Zjedinenih držav v Ženevi svoji vladi: «Od prvega januarja pa do današnjega dne je posetilo Švico najmanj 2.500.000 popotnikov; vsaki izmed teh je prilično pustil v deželi 80 frankov, skupaj 200.000.000 frankov. Ker je v Švici okoli 3.000.000 prebivalcev, se lahko prav upošteva obseg teh števil.»

Doslej se je cenilo bogastvo v Švici na 72:50 frankov na osebo; po gorenjem številu pa pride na osebo 152:50 frankov, to je, kar pretvaja najsiromašnejšo deželo v eno najbogatejših. Te številke dokazujejo, s kako umetnostjo so znali meščani švicarske konfederacije crpati korist iz svoje zemlje. Te rezultate so dosegli največ z osnovanjem in polnjenjem gostilniške obrti. Leta 1882 se je sešlo v Bernu 65 gostilničarjev in hotelirjev, ki so položili temelj švicarski zadrugi gostilničarjev. Koncem leta je bilo članov 189, leta 1900 jih je bilo že 818, ki so imeli skupno 65.100 postelj, društvene glavnice pa 80.918 frankov. Leta 1892 je bila osnovana «Revue Suisse des Hotels» kot društveno neodvisno glasilo, katero izdaja društveni centralni urad v Baselu.

S stališča reklame je najznamenitejše delo tega urada izdane knjižice «Les hôtels de la Suisse» z listo okoli 1000 gostilen in hotelov in «Livre rouge», ki beleži nekatere agencije za potovanje in reklamo. Profesionalna šola, zasnovana leta 1893 po gostilničarski zadrugi v Ouchy-Lausanne, je dala tudi dobre rezultate. Predava se tam jezike, računanje, lepomis, zemljepis, knjigovodstvo in druge tehnične predmete.

Vprašanje, ki je za gostilniško obrt velevažno, je varovanje naravnih lepote. Na Francoskem bo to varovanje kmalu po zakonu organizovano. Meseca februarja t. l. je odobrila zbornica zakonski predlog, ki obsega te-le točke:

1.) v vsakem departementu se ustanovi poverjenstvo za varovanje naravnih lepote;

kakor bi jih radi imeli Bohinjci, ne ruska, kakor se je v zadnjem podlistku pomotoma natisnilo, in da ista niso tudi ne ruska, kakor bi poleg drugih učenjakov rad imel Zhisman (A. v. Morlot, Abhandl. über das antike Eisenwerk bei Bitnje im Jahrb. der k. k. geol. Reichsanstalt 1850 p. 208) in konečno tudi ne znamenja menihov starodavnega samostana, ki ga omenja (po Metelku) neka listina z dne 31. oktobra 1820, katerega pa, kolikor znano, nikjer ni bilo, marveč: da so ta znamenja prava trgovinska znamenja tedanjih bohinjskih fužinarjev, tedaj mislim, da ne bi bilo prenapačno, našo pot zopet nadaljevati. In res zdrknemo, še enkrat se ozrešvi nazaj po toli znamenitem kraju, nizdol po strmini in kmalu smo zopet na ravni, beli cesti. Naprtilmo hitro svoje nahrbtnike in hajd dalje urnih krač. Ko smo slab streljaj čez most, se spomnimo, da je bila tu v bližini še ena skala s sličnimi znamenji, ki se je pa takrat, ko so delali most, žalibog uničila. Morda bi se dalo še najti kak sled, ali ker smo že videli prvi original, nam čas ne dopušta, da bi še tu okrog dalje stikali po skalovju. Od prvega do drugega mostu pu-

2.) isto ima nalogo sestaviti listo posestev, katerih varovanje utegne biti z umetniskega stališča velike koristi;

3.) lastniki zemljišča, katero se ima varovati, dobijo nalog, da ne uničijo in ne predrugačijo stanja svojega posestva;

4.) kdor se prepriša proti temu zakonu, bo kaznovan z globo 300 do 3000 frankov.

Ta načrt se nahaja v rokah senata; senat je imenoval poseben odsek pod predsedstvom Berengera, ki ima nalogo preštudirati načrt, ga tudi prenarediti, če prihaja kje preveč v navskrižje s pravom do lastnine, z ekonomije, industrijo in prometnimi sredstvi. —

Posebna pozornost se polaga v Švici in v Franciji na tečno kuhinjo, dobre sobe in čistoto. Najinteligentnejši izmed gostilničarjev in hotelirjev je brez dvoma oni, ki ne ponuja v reklami izbranih vin in najizvrstnejše kuhinje, marveč edinole: drainage parfait. Tak hotelir ve, da je tako obečanje velikega vpiva na potnike, zlasti na angleške goste, ki so v tem pogledu zelo pazljivi. Žalibog pa se vendar dobijo tudi tam gostilne in hoteli na kmetih, v katerih je mnogo karati glede komforta in čistote.

V predgovoru francoskega Baedekerja je pisano: «Tudi v nekaterih velikih gostilnah so nekateri občini lokali najodurnejši radi nečistote. Krivda pa ne pada vedno le na gostilničarje in njegovo služinčad, marveč tudi na potnike, ki bi se morali sramovati, ker sebe tako nizko cenijo.»

Iz navedenega se vidi, kako se je pospel drugod promet s tujci že na visoko stopinjo, in kako se trudijo, da bi ga obdržali in še povečali. Vse to nam bodi v pouk in ravnanje pri prometu s tujci, kateri nam prinese nova železnica, in v glavnem ž: pri osnovanju društva za povzdigo prometa s tujci, do katerega pač moramo priti v kratkem času!

Dopisi.

Iz Strazišča. Veselica, katero je priredilo tukajšnje gasilno društvo pretečeno nedeljo na Gasteju, se je v vsakem oziru vrlo obnesla. Nabralo se je toliko občinstva, da so bili go-

stimo teči Savo-Bohinjko na naši desni, in zasledujemo uprav tu strašansko zvoženo cesto, ki je proti «barakam» precej napeta, in ki se pa potem precej od drugega mostu kmalu polagoma znižuje v vijugasto ravnino. Kdor bi sedaj vstal iz groba 17. stoletja, bi se nemalo začudil, kako je mogla človeška roka spraviti v te nobo te soteske tako umestno izpeljano, dokaj široko cesto, in o j čuda! zdaj se vije celo železniški tir na strmi, umetno pod hribovjem in skalovjem izpeljani progi.

Ali življenje, ki je ob delavnikih še živahneje nego danes, ko večina delavcev počiva, in delo človeških rok samo bi ga uverilo, da je v sedanjem naprednem veku tudi slabotnejši človeški moči le malo več nemogočega. Da, kar je bilo ne samo tedaj, ampak tudi še v prošlem stoletju videti nemogočega, postalo je sedaj mogoče, nekdanje sanje so se uresničile, beseda je postala: dejanje. Delo — smem reči — je končano. Da, dovršeno in končano je to velikansko delo, sijajno izpričevalo novodobne kulture; ali veste pak, koliko milijonov znojnih kapljic, potočenih preko razoranega obraza človeka trpina, je

stliniski prostori kmalu natlačeno polni in so se pozneje došli gostje morali zadovoljiti z dvoriščem in zasesti tamkaj v naglici postavljene mize v neposredni bližini plesnega odra. Iz sosednih vasi smo opazili številno udeležbo, a najbolj so nas razveselili zavedni Zabničarje, ki so pod vodstvom g. učitelja Keršiča krasno popevali. Od povabljenih sosednih gasilnih društev se je odzvalo vabilu le kranjsko, ki se je veselice polnoštevilno udeležilo. Oddelek sl. kranjske meščanske godbe na lok je izborno proizvajal koncertne in plesne točke ter zabaval občinstvo do razdelitve dobitkov v občo zadovoljnost. Po razdelitvi dobitkov se je otvoril ples, s katerim je priklopela zabava do vrhunca. Do ranega jutra se je sukalo mlado in staro, polno mladostnega ognja na plešišču, neplesalci pa so se med tem kratkočasili z dopisovanjem in pismonoša šaljive pošte je imel dovolj dela, ko je tekal semintja, donšajoč s šaljivimi opazkami, s katerimi se je menda za ta dan posebej preskrbel, udeležnikom gotovo le vesela poročila. Istotako neutrudne so bile ljubke gospice, prodajajoče srečke, šopke, korianjoli, razgladnice i. t. d. Da se je veselica tako nepričakovano dobro obnesla, gre v prvi vrsti zahvala g. H. Scariju, ki je zastavil vse moči ter ves čas pomagal odboru z besedo in dejanjem delati priprave za veselico; istotako pohvalno moramo omenjati vse cenjene gospice, ki so nemurno delovale za društvene koristi, kakor tudi g. M. Šmid za izborno postrežbo gostov in za znatni prispevek, s katerim se je spomnila društvene blagajne. Splošno lahko rečemo, da ni nihče odhajal nezadovoljen in da bo vsakemu ostala ta veselica v prijetnem spominu. S to veselico je pokazalo društvo, da mu ni na tem, pomagati bližnjemu le v sili, nego mu tudi v boljših dneh preskrbeti zdrave in poštene zabave, — čeprav pretjio gotovi ljudje tudi to preprečiti.

Novice iz Cerkljan.

— Šola na Št. Urški gori je dodelana in služi svojemu namenu. Stavba stoji pod vasjo na polju, od koder je odprt zelo

vgnetenih, je prepojenih in spojenih med posameznimi vezmi celote tega dela? Veste li, koliko milijonov krvavih žuljev je izteklo preko trdega srca teh kamenitih robov, onih peščenih strminah ob in nad deročo mrzlo Savo? Veste, čigavi so bili ti krvavi žulji, vsi znoji in trudi? To so bili znoji in žulji naši in bratov naših Slovanov. Da, kakor povsod, tako je tudi tukaj opravljal Slovan tlako suženjstva, a njegov priganjalec, izsalec je bil tujec: Lah in Nmec. In kdo je vlaknil od vseh teh znojov in žuljev največji dobiček v globoki žep; komu bo neslo to delo blagoslov in dobiček? Zopet le tujcu! Zate, gorenjska stran, zate, oj divni moj Bohinj, je vse to velikansko delo le mrtva stvar, da itak mrtva, kakor te diči tam gori ob planinski kotlini tvoje globoko, temnomodro, skrivnostno mrtvo, bohinjsko jezero. Dá, ko bi se povrnil zopet prejšnji čas nazaj, ko so tvoje rude in železa bogate planine krile v svojem osrčju nešteti milijonov zakladov in bogastva; ko je še cvelo življenje fužinarske in železarske obrti; ko bi se povrnil nazaj zlati čas, ko si bil še ti neomejen svoj gospod in gospodar čez vse te planine, polne bogatih pašnikov, polne mračnih lesov in pod

lep razgled daleč naokrog. Nasprotno pa cerkljanski občani nič kaj z veseljem ne gledajo lepe stavbe, ker je v nji zazidanih več tisočakov, katere bodo dalj časa plačevali.

— Po našem skromnem mnenju naj bi za javne stavbe in naprave tisti več dal ali vsaj delal, komur služi. Pri zidavi te šole bi hribovci lahko marsikaj zvozili, ali bi se naj jim naložilo zemljo splanirati ali kaj takega in cela občina bi imela manj stroškov in bi bila na boljšem! To bi bilo mogoče, če bi ljudje, ki imajo občinsko gospodarstvo v rokah, vsaj malo razumeli. Po toči govoriti je zapozno. Ko bo občina popolnoma v dolgeh zakopana, se morda odpro komu oči! Kdo ve?

— Za učitelja na Št. Urški gori je nastavljen g. Franc Krmelj. Učencev, ki obiskujejo vsakdanjo in ponavijalno šolo, je 86.

— Zaradi peres so se skavsali mladi petelini v nedeljo pred cerkvijo. Ni bilo posebne sile; kri ni tekla, kakor že mnogokrat. Toda, grajati moramo tako surovost, zoper katero nimamo dovolj ostrih besedi. Vsled bojev in ponočnega vpitja slovi cerkljanska stran daleč na okrog, kar ji ni v čast. Boji in nočno razgrajanje naj bi se odpravilo. Toda kako?

— Veliko pametnejše bi bilo, ko bi se mladi fantje vpisali v čitalnico ali bralno društvo na Zg. Brnikih ter opustili popivanje smrdljivega žganja in posedanja po gostilnah. Tam naj bi kaj čitali, recimo časopise politične in leposlovne vsebine; izposodili bi si pa lahko na dom knjige, ker imata obe društvi knjižnice, posebno krasne knjige in v velikem številu ima čitalnica od najpriprostjših do najmodernejših na izbiro. Kdor ima glas, izuri se lahko v petju. Komur je mar kaj za napredek, naj kar brez pomisleka vstopi. Dandanes nekaj velja tisti, ki ima v glavi kaj; s surovostjo in neotesanostjo se ne pride daleč.

— Sneg je pobelil v noči od 9. na 10. t. m. naše gore. Sv. Ambrož, Vižence, Prevozje, Davošek in še nekateri hribovci so v belo odejo zaviti. Na Krvavcu in Viženski planini je padel prvi sneg že prejšnji teden. Obeta

njimi v srcu zemlje polne bogatih rud; tedaj bi bilo to delo tudi zate delo blagoslova in občega blagostanja. Ali ti časi so minuli! Ni jih več, kakor tudi tebe, prvak Bohinjec, že zdavno ni več. Takrat, komaj si postavil sebi streho nad seboj in svojo družino, komaj si vznešeni zavesti vskliknil: Svoj sem, prost sem in kar imam je moje, že te je zalezal dobičkaželjni tujec, gostoljubno si mu prepuštil sprva svoje ognjišče in streho, pozneje svojo zemljo in konečno tudi samega sebe. Postal si suženj njegov in kar imaš danes od njega, to so le drobtinice, skromne plesnjive drobtinice raz bogate, razkošno od tvojih žuljev sadov obložene mize. In tako je in tako bode tudi sedaj v dobi nove železnice. Pač ti prinese nova železnica novo življenje, ali v tem življenju — o, moj rajski Bohinj — vtriplje ti tuje srce, preveva ga tuja duša. V valovih tega novega življenja, zatonilo bode tvoje solnce počasi, polagoma, dokler ne zaide tam za robovi tvojih planin v temno noč tujčevega robstva. V teh pogovorih prišli smo do barake g. Janeža, kjer se le mimogrede ustavimo, da pozdravimo našega vlega narodnjaka.

Dalje pr.h.

se nam zgodnja zima. Kaj, ko bi neznosni vročini poleti nasledovala ostra zima. Vse mogoče!

— Mrtvo so našli tekoči teden na Štefanji gori neko žensko, spat je šla še zdrava. Govori se, da je vzrok pijača. Če se bo delalo tako, kakor dela vodstvo Marijine družbe, da se vabijo dekleta s pijačo v njo, bo še več enakih slučajev. Na ta način bodo glasi «Piščalke» (list zoper pijančevanje) preslabi, biti bi morala trobenta ali vsaj rog. Čudno je le: po listih, seveda klerikalnih, po priznicah se čuje: boj alkoholu; a v družbah, takorekoč cerkvenih bratovščinah se pa s pijačo potuho daje mladim ženskam. Kdo naj to ume? Švindelj, sleparija!! Zato se kažejo nasledki, o katerih danes ne govorimo, da ne bodo mislili gospodje nasprotne stranke, da jih hočemo zbadati.

Tedenski politični pregled.

Dopolnilna državnozborna volitev na Koroškem, kjer je kandidiral slovenski kandidat Franc Grafenauer, je končala z zmago nemško-nacionalnega kandidata Sajfrica. Slednji je dobil 2253, Grafenauer pa 2169 glasov, torej za 84 glasov manj.

Državni zbor bo menda sklican zopet dne 27. novembra t. l.

O splošni volilni pravici. Poslanec Prade je objavil razpravo o splošni volilni pravici, kjer navaja, da je bilo pri ljudskem štetju leta 1900 nad 24 let starih moških v Avstriji pri Nemcih 2.413.906, pri Čehih 1.388.576, pri Poljaki 912.118, pri Malorusih 766.008, pri Slovencih 283.584, pri Hrvatih in Srbih 167.822, pri Italijanih 172.559, pri Rumunih 44.076 in pri Madjarih 2035. — Avstrijski Slovanci imajo potemtakem **1.104.202** volilca več kot Nemci.

V Pragi je ob otvoritvi deželnega zbora demonstrirala na tisoče in tisoče broječa množica. Vse se je izvršilo popolnoma v redu.

Iz deželnih zborov. V koroškem deželnem zboru je deželni glavar Goëss opozarjal na slabe razmere v kmetijstvu zaradi pomanjkanja poslov in delavcev ter izjavil, da se bode temu opomoglo šele tedaj, ko se povzdigne delavnost, treznost, varčnost in nravnost.

Nemiri na Ruskem. Moskva je podobna vojnemu taborišču. Celo mesto je zasedeno po vojaki. Poštni in brzozjavni urad je zasedlo vojaštvo. Premožnejši sloji zapuščajo Moskvo, ker izgredi naraščajo. Črkostavci, pa tudi drugi delavci in dijaki so začeli stavkati. Pričakuje se splošna stavka vseh tovarniških in železniških delavcev.

Ločitev Norveške od Švedske. Norveška zbornica je sprejela s 101 proti 16 glasom dogovor med švedskimi in norveškimi delegati v Karlstatu, da se državi ločita.

Novičar.

Ali se ljubljanski škof Jeglič res ne meša v politiko? Zadnje čase «Slovenec» z vsjo resnostjo stresa stare in dognane resnice, da se škof ne meša v politiko. To je sicer velika predrznost «Slovenca» in njegovih zavijalskih urednikov, vendar se ta list računa še za najpoštenjši list. Škof je dokazal že neštivilnokrat, da se za klerikalno

politiko bolj briga, kakor za resno dušno pastirstvo. V spomin kličemo samo slučaje, ki so znani vsakemu pastirku, ki ima zdrava ušesa. Škof je za časa zadnjih držanovzborskih in deželnozbornskih volitev pisal javne pastirske liste, v katerih je pridušal volilce, da morajo voliti klerikalne kandidate. Pa ne samo eno pismo, temveč več pastirskih pisem je spisal. Ukazal je ob zadnjih volitvah izpostaviti sv. rešnje telo za srečen izid volitev v klerikalnem smislu. Da bi klerikalne volilce bolj podkuril, je šel v Ljubljani sam na volišče in tam oddal glasovnico za klerikalnega kandidata. Ustanovil je zavode v Šentvidu z namenom vzgojiti strogo klerikalne duhovne in lajike. Ta njegova naprava je zgolj vsled škofovega klerikalnega, agitatoričnega stališča bila poklicana v življenje. Ustanoviti je dal «zavarovalnico proti požarom», ki velja pri ljudstvu za škofovo zavarovalnico in ima namen ljudi zvabiti tudi na zavarovalnem polju v klerikalni tabor. V občini Medvode, kjer ima škof svoj grad in volilno pravico, uganja najhujši klerikalni fanatizem. Njive in travnike daje njegov upravitelj, župnik Brenc v Preski, le takim ljudem v najem, ki so zanesljivi klerikalci. Vsi klerikalni veljaki, posebno duhovniki, vedo, da je škof Jeglič absolutni poglavar klerikalne stranke, zato so ga v priznanje njegovega politično - klerikalnega delovanja izvolile mnoge občine za častnega občana. Škof Jeglič se poteguje za take duhovnike v prvi vrsti, ki politično delujejo v klerikalnem smislu, mirne duhovnike pa preganja. Pri cesarju je bil v avdijenci za pomilostenje takim duhovnikom, ki so bili obsojeni zaradi političnih deliktov. Tu smo navedli le nekaj dejstev, ki jasno izpričujejo, da je škof Jeglič glavni in najizdatnejši klerikalni agitator, ki ima vso kranjsko klerikalno politiko v absolutni oblasti. Sad tega njegovega delovanja je ves boj, ki se bje na Kranjskem med klerikalno in liberalno stranko. Pod škofovanjem Jegliča se je boj poostril do skrajnosti. Najžalostnejše posledice so: obstrukcija v deželnem zboru, polom konsumnih društev, kjer so ljudje na tisoče in tisoče izgubili, in posurovelost ljudi klerikalne stranke. To vse ima škof na svoji vesti. «Slovenec» je v nekaterih številkah rekel, da škof nima ničesar opraviti s klerikalno stranko. Mi pa smo tukaj temeljito dokazali, da je «Slovenec» po svoji stari navadi lagal. Zakaj «Slovenec» pere škofa, že ve dobro. Zato pa se dostavljam, dokler ne odstranijo ljubljanskega škofa Jegliča s Kranjskega, dotlej ne bode miru. Dežela bode trpela še dalje vse nezdore, ki jih ji provzroča škof Jeglič. Zabredel je predaleč s svojim klerikalnim fanatizmom, z njim se revni ljudje ne morejo zediniti! Resno in glasno kličemo: Proč z Jegličem, drugače ne bode miru!

Na dan z občinskimi volitvami v Medvodah! Že spomladi je potekel rok za nove volitve, toda še do danes jih ni bilo. Klerikalci s škofom na čelu delujejo, da bi jih tako zavlekli, da bi v tem času spravili nekaj vplivnih ljudi iz občine. Shode imajo vsak teden v Preski pri znanem pomarančarju Brencetu. Tu kujejo vsakovrstne črne naklepe. Črni ljudi, ki so popolnoma pošteni in jih tožijo pri njihovih predstojnikih. Iz papirnike

lovarne so spravili z denunciranjem ravnatelja proč, restavraterja g. Kolenca v Goričanih so po satansko očrnili pri direkciji na Dunaju, da prodaja plesnivo meso, črviv sir i. dr. tovarniškimi delavcem. V svoji hudobiji so delali tako, da so kupovali res pri Kolencu meso, potem ga pa devali na kraj, kjer je splesnil. Vse take hudobije uganja preški mogočnej. ki je posebljen Belcebut v klerikalnih intrigah. Tovarniške uradnike črtijo in tožijo, ker ne trobijo v klerikalni rog. G. J. Jarca iz Medvod bi najrajše obesili. Vse to pa zaradi volitve, katere nalašč zavlačujejo, da bi spravili nekaj ljudij proč. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pozivljamo, naj ukaže županu Smovcu razpisati volitve, ker je razburjenje ljudstva veliko. Sploh naj potipljejo oblasti, voča Smoveca za račune vseh 12 let njegovega županovanja!

Novi šolski učni red za ljudske šole je izdelal bivši naučni minister vitez Hartel sporazumno z zastopniki učiteljstva. Novi šolski red se baje ozira na najmodernejše zahteve. Skrbljivo bo, da dobe slaboumni otroci posebne oddelke. Posebno se bo gledalo na mladinske igre. Na deskah šolah se uvede pouk v goslanju za neobvezni predmet, dočim se bo na dekliskih šolah poučevalo gospodinjstvo. Urede se odmori, a počitnice se določijo splošno na dva meseca. Poskušalo se bo tudi uvajati samo dopoldanski pouk. Za vzajemnost med šolo in domom bodo skrbeli «večeri staršev». Prepoved telesne kazni se najstrožje obnovi. Izgibati se je treba vsemu, kar zamore vzbuhati narodnostna ali verska nasprotstva.

Kegljanje za dobitke tukajšnjega slovenskega bralnega društva se je zaključilo v nedeljo, dne 8. t. m. Kegljalno se je od 2. septembra trikrat na teden, in sicer vsak četrtek, soboto in nedeljo od 8. ure zvečer naprej. Vseh dobitkov je bilo pet: prvi dobitek 50 K, drugi 25 K, tretji 10 K, četrti in peti po 5 K; šesti dobitek pa je bil šaljiv dobitek za največ serij. Zadnji dan, to je 8. t. m., se je pričelo kegljanje ob štirih popoldne in se je končalo ob osmih zvečer. Glavni dobitek je dobil g. Kovačič, nadmlinar v Majdičevem mlinu, koji je takoj daroval po 10 K slovenskemu bralnemu društvu, meščanski godbi in dijaski kuhinji. Po kegljanju je bil koncert, pri kojem je svirala tukajšnja meščanska godba na lok. Obisk je bil srednji, a vseeno se je razvila sčasoma jako animirana zabava in konečno se je še plesalo. — Da se je kegljanje tako dobro obneslo, se je zahvaliti v prvi vrsti vsem onim, ki so se udeleževali kegljanja, obenem pa tudi g. Varšku za tako izborna kegljišča, ki je res vredno pohvale v vsakem oziru.

Narodna čitalnica v Kranju priredi početkom meseca novembra igrokaz v treh dejanjih «Gospod Grobski», katerega je po češkem izvirniku za slovenski oder priredil Fran Gestrin. Igra je polna krasnih dramatičnih efektov ter nam predstavlja gorenjskega kmeta v borbi proti graščaku po odpravi tlake. Igrokaz je prepleten z lepimi, zanimivimi dramatičnimi problemi ter je tako upati povoljnega uspeha in lepega večera.

Odbor

Meščanska godba v Kranju priredi jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldne na glavnem trgu promenadni koncert s sledečim vspeodom: 1.) Kopecki: Dobri tovariš, koračnica; 2.) Verdi: Opera «Rigoletto»; 3.) W. Wlassak:

Slovenske pesmi, Potpuri; 4.) Giozza: Ballabile I. iz opere «Monte-Christo»; 5.) J. Wagner: Šenfeld, koračnica.

Čitalniški pevski zbor v Kranju prične z današnjim dnem zopet redne pevske vaje, na kar se opozarjajo zlasti vsi dosedanji gospodje pevci. Pevske vaje so vsak torek in soboto od 8.—9. ure zvečer. Kdor želi k zboru nanovo pristopiti, naj se blagovolji zglasiti ob določenih pevskih urah v pevski dvorani.

V Domžalah nameravajo ustanoviti «Sokola». Izborna misel to. Vsak le količkaj še slovensko misleči Domžalec naj se s ponosom vpiše v društvo, ki je za Domžale in okolico velevažno in takorekoč straža proti nemškemu nasilju, katero so Domžalci ravno v zadnjih časih ostro občutili.

Iz trgovskih krogov se nam poroča: Debelo sem gledal, ko sem te dni prejel brzojavko tukajšnjega poštnega urada na nemško-laški tiskovini. Slavno poštno raynateljstvo se prosi, da v bodoče v Kranj pošilja le take tiskovine, ki jih ljudstvo res razume, ker menda vendar v Kranju nismo že v deželi laskih polentarjev.

Izpred sodišča škofjeloškega. Poroča se nam: Naše dobro in verno ljudstvo kaže v marsikaterem oziru, kako se ga oprijemlje ona fina vzgoja, ki prihaja iz obskurnih klerikalnih izobraževalnih društev. Kakor se v teh izobraževalnicah kar pavsalno obrekuje in krade čast drugim poštenim ljudem, kar se potem obeša po predalih častitljivih listov «Slovenec» in «Domoljub», tako se tudi prakticira zunaj teh društev, včasih pa kar na debelo! Tako se je tudi neka tukajšnja babnica M. K., ki se baha z veliko hišo in tisočaki ter s prazno slamo v glavi, lotila tukajšnjega zasebnega uradnika A. N. in mu skušala oblatiti čast, češ, da je on kriv, da ni napejljala vodovoda v njeno hišo, ker jo je preplasil, da je vodovodno društvo na robu propada. Pred sodišče poklicana, je sprva izkušala vso stvar utajiti in zasukati, ker pa je priča potrdila, da je res tako razaljivo govorila proti A. N., bi se bila kmalu dovršila obravnava s sodbo, oziroma bi se bile zaslišale še druge priče, ki bi razaljivko postavile še v prozornejšo luč. Konečno je obžalovala, da se ni «natančno» izrazila, kar je dalo povod ustavljenju nadaljnega postopanja, ker je tožitelj dosegel svoje zadoščenje in vodovodno društvo ni ničesar trpelo na svojem vzgledu in kreditu. V preprečenje takega zla je res treba radikalnih sredstev!

Nesreča. Pri zgradbi posojilničnega poslopja v Radovljici je padel minuli torek dopolne delavec G. Jambrovič z višine 13 m tako nesrečno, da so nezavestnega prepeljali v deželno bolnico.

Za „Sokolski dom“ na Jesenicah je do slej nabrala gospa Marija Schreyeva, c. kr. nadpoštarja soproga, 114 kron, katere so darovali: g. Stricelj, vodja gas, Ljubljana 20 K; gospa Klobovs, c. kr. poštarica, Gorenja vas 20 K, Neimenovan, Ljubljana 10 K; g. Bahovec, pošt. ur., Maribor 20 K; g. Novak, c. kr. poštar, Kamnik 6 K; gosp. Lampret, tiskarnar, Kranj 4 K; g. dr. Štepihar, odvetnik, Kranj 5 K; g. Schrey R., c. kr. poštar, Lesce 10 K; Tržaški Sokoli pri izletu na Jesenice 12 K; g. Černe, hotelir, Bled 5 K; g. Klinar, Bled 2 K. Živeli, nabiralka, darovatelj in posnemovalci! Odbor.

Nemški kazinotje so dne 9. t. m. v pravdi proti mestni občini pogoreli. Tožbi mestne občine se je popolnoma v vseh točkah ugodilo ter mora toženo društvo «Kazino» povrniti občini 1794-16 K pravnih troškov. Izpred kazine izgine veranda, s prostora v «Zvezdi» pa stoli in mize.

V Kamniku se vrši v kratkem vsled razsodbe upravnega sodišča občinska volitev v drugem razredu.

V Kranjski gori so ustanovili novo telovadno društvo «Sokol».

Veselicu priredi kmetijska podružnica za Radovljico, Lancovo in Predtrg dne 15. oktobra t. l. v gostilniških prostorih g. Jakoba Vogelnika v Predtrgu 43. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored: Srečkanje, godba in petje. Vstop prost. K obilni udeležbi vabi najuljudnejši odbor.

* * *

Kolera. Na Pruskem se je pojavilo zopet 10 novih slučajev kolere. Skupaj je dosedaj na kolero obolelo 272 oseb, od katerih jih je 90 umrlo.

Splošna vinska letina v južni Istri je, kakor se nam poroča — kar se množine tiče srednja. Novo vino je izborno. Živahna kupčija je z grozdjem, ker je došlo mnogo kupcev iz drugih krajev, kjer je bodisi toča poskodovala grozdje ali peronospora napravila veliko škode.

Od strahu zblaznela. V občini Geslennes v okraju Eisenburg je bila umrla 17 letna deklica. Deli so jo na mrtvaški oder, in po noči je čula pri njej neka ženska po imenu Rajsl. Okrog polnoči je nastalo veliko vpitje v sobi, kjer je ležalo mrtvo dekle in stanovalci v hiši so prišli seveda vsi na pozoršče. Prej navidezno mrtvo dekle je sedelo tam na mrtvaškem odru, v kotu pa je jokala in si pulila lase čuvarica Rajsl. Zblaznela je bila od strahu.

Del mesta se je pogreznil v morje. V Odesi je del mesta, kjer imajo milijonarji svoje vile, izpodjedla voda, da se je zrušil v morje. Milijonarji so zapazili nevarnost pravočasno ter se izselili v notranje mesto. Na zrušeni zemlji je bilo mnogo lepih vil. Posebno krasna je bila kneginje Femidov-San Donato, obdana z dragocenim parkom. Vse je požrlo morje.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 9. t. m. Prignalo se je 112 glav goveje živine, 7 teleta, 151 prašičev, 137 ovac in kozlov, 2 buš, 50 kg pšenice K 8-25, prosa K 7-25, rži K 7—, ovska K 7—, ajde K 7—, fižol ribničan K 12-50, koks K 13-50.

Kakao. Kakor neč izkušnja, ni redovito uživanje kakovske pijače zdravju nikakor tako v prid, kakor so pogostoma mislili doslej. Ker ima v sebi često jako veliko toščice (časih nad 50%), provzročita kakao motenje v prebavi, da čutimo želodec nenavadno natlačen, da smo nenavadno hudo siti, da imamo manj slasti do jedi in da nas peče zgaga. Čreslovita snov, ki jo ima sebi (kakaoro'), provzročita vrhutega lenost v črevesu, pogostoma celo trajno zaprtost. Da se zaprečijo te nepravilnosti, pošilja staroznana firma Ivan Hoff pod imenom «kandol-kakao» na trg izdelek, ki je najboljšega okusa in zaradi tesne združitve s sladom jako lahko prebaven ter napolel dokaj cenejši od vseh drugih kakaovskih vrst. Ta združitev s sladom, čigar lastnosti, tolikanj

dragocene za zdravje, se priznavajo čimdalje splošneje, zmanjšuje toščatost tako izdatno (po analizi preizkuševališča na Dunaju z dne 21. oktobra t. l. 19-33%), da se sme kandol-kakao resnično označiti kot malotolščic in jako hasniv vsakemu organizmu. Ker ima obenem izredno mnogo živilnih snovi, je kandol-kakao v mnogih primerih važno živilo, zlasti za odpravljjanje nervoznih dispozicij, malokrvnosti itd. Kdor je vajen kakaovske pijače, temu se izvestno hitro prikupi kandol-kakao tako, da ga bo redno rabil, ker ustreza vsem zahtevam. Kandol-kakao se že dobiva v trgovinah s spekerijskim blagom, vendar je treba paziti na me Hoff in zahtevati izrečno kandol-kakao.

Domača knjižnica.

„Naš dom“. Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga, zanimivosti i. t. d. V. zvezek. Izdala in založila zvezna trgovina v Celju. Cena 50 vin., po pošti 10 vin. več.

Loterijska srečka dne 7. oktobra t. l.
Gradec: 20 34 72 43 58

Izkaz

darovalcev za Žumrov spomenik.

Gg.: Jeglič Rud. 13-50 K; —
po 10 K: Mayr Marija, Hubad Fr., Kokalj Rud., Majdič Janko, Pirč C., Rakovec Iv., Stiasny Lj., dr. Savnik E., Savnik K.; —
po 5 K: Mayr Anica, Florian K., Mayr P., Nadrah Ign., Pavšlar Tom., Pokorn Fr., Suttner H.; —
po 4 K: Kalinger Ferd., Rohrman Adolf; —
Polak Mici 3 K; —
po 2 K: Hribar Frici, Lampret Iv. Pr., Novomeščanka, Peterlin Fr., Polak Ferd., Rozman Janč, Rus Ana, Šarc Alojzij; —
po 1 K: Lampret Zora, Jagodič Iv., Rooss Rud. Učitelstvo radovljanskega okraja 63 K (že izkazano); slovensko deželno učiteljsko društvo 20 K; učitelstvo I. mestne šole v Ljubljani 20 K; učitelji(ce) po 5 K: Kragl Jos., Zavišnik K., Luznar Fr.; po 4 K: Mally Ida, Pezdlič Ivan, Pipan Iv., Rus Vilko; po 3 K: Krek V., Prevc Alb., Simončič Mar.; Orehek Slavica 202 K, Čiuba Fr. 201 K; po 2 K: Albrecht L., Bohič Ivanka, Frantar Mar., Grear Vikt., Grundner Zo., Jaklič Julika, Jeglič Am., Jesenko Oska, Jugović Fr., Kmet Andr., Kovacič Fer., Krašič Pav., Lampe Ivanka, Lapajne Iv., Lavtižar Fr., Miklavčič Janja, Petrovič Ana, Repovš Iv., Rojina Fr., Schlaipach Mar., Štupica Iv., Završnik Rud.; Štebi Alojzija 1-60 K, Ferjan Leop. 1-20 K; po 1 K: Dev El, Flis Slav., Grmek Ant., Jezeršek Iv., Ki ferle Iv., Knific L., Kos Ant., Kržnar Jos., Kržič Fr., Mahkota Ant., Miklič K., Paternoster Ivanka, Potočnik Al., Primožič Jos., Rape Andr., Rooss Mar., Sprachmann Iv., Stanonik Mikl., Svetlič Jos.; Papa Fr. 90 v.;

Kramer Mir. 60 vln.; stari spomenik 159-70 K; obresti 7-72 K = 555-25 K.

Troški: kamnosek 455-20 kron, zidar 22-80 kron, ključavničar 80 kron, mali troški 12-90 kron, skupaj troškov 570-90 kron, čohodkov 550-25 kron, primanjkljaj 20-65 kron.

Učiteljsko društvo kranjskega okraja.
Fr. Luznar, predsednik.

Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. veličanstva cesarja

Podružnica kranjska avstr. pomožnega društva za bolne na pljučih
vabi k

javnemu predavanju:

Kaj je jetika in kako se je ubranimo. Predava podružnični glavni tajnik dr. Demeter vitez Bleiweis Trsteniški.

Predavanje se vrši v četrtek, dne 19. t. m. ob polšestih zvečer v fizikalni dvorani c. kr. gimnazija v Kranju. — Vstop je vsakomur prost. Želeti je mnogobrojne udeležbe.

Meblirana soba

v I. nadstropju na glavnem trgu št. 192 za enega ali dva gospoda, oziroma dijaka s hrano se takoj odda.

Več se izve pri upravnistvu «Gorenja». 168-1

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka «Vydra».

Juhne konserve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specialiteta: «Dessert délicat» in masleni oblati).

Šumeči limonadni bonboni «Ambo».

Dišava za pecivo «Bul tin».

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 vin. in poština. 161-3

Kmetovalci!

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, telčta, vole, ovce, konje, perutno i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Najboljši zdravi dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pism o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. 148-26

1 zavoj za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpevalci dobe popust.

Sadna drevcesca

vsake vrste, kakor tudi orehe in divje kostanje (drevcesca) ima na prodaj po najnižjih cenah **Jakob Pintar, Sv. Tomaž pri Skofji Loki (Gorenjsko)**. Drevcesca presajati je najprimernejše meseca oktobra. Naroči se lahko ustmeno ali pismeno. 166-2

Stanovanje se odda.

155-4

Dve sobi kuhinja in hram.

Kje? pove upravnistvo «Gorenjca».

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta: 103-67

valjični zastori (Rollbalkea).

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice števil 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek 153-5

za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto.

„Dobra kuharica“

Izšla je

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za janje najokupripravljenih jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-50

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

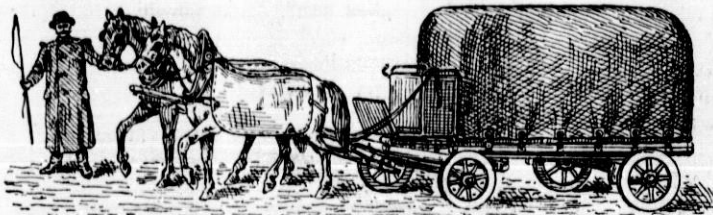
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

1-20

Stanje vlog K 3.819.913-98. Stanje hipotečnih posojil K 2.105.647-92.

Trgovina z železnino in špeci-rijskim blagom

„MERKUR“
Peter Majdič
v Kranju

164-2

priporoča veliko izber fino pozlačenih nagrob-nih križev in svetilk po najnižjih cenah.

Zaloga najtrpežnejših
voznih plah in pokrival
za komate.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želočnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, holesti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mizlico in vse druge bolezni, ki vsled mizlice nastajajo. Zdravijo vse holesti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti holesti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija. — Denar se 121-10

pošilja naprej ali s poštним povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K, 24 steklenič (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenič (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenič (4 ducati) 16 K, 60 steklenič (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijojnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mené pod naslovom:

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu 107, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Seydlin

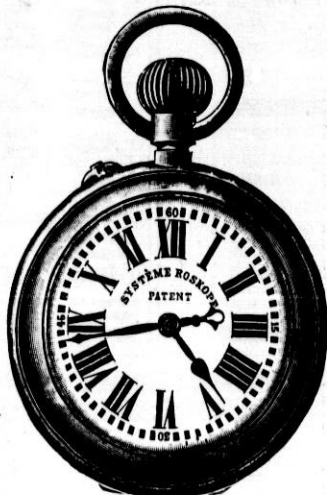
Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika Kranju.

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborna zalogo ur, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, železnarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino koleseje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinjša znamka, gl. 6-50. 114-66

G. Tönnies

104-71

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-68

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

Tapetnik in preprogar

Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-55

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 98-16

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

Izvrstna prilika potovanja v

Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Se več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katera se imenujeta:

prvi: Amerika 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: Kaiserin Augusta Viktoria nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.-12.000 ton. — Vožnja preko oceana traja samo 7 dni. Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg - Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafikar, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafikar, glavni trg;

Radovljica g. Oton Homann, glavna trafikar;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušič g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafikar.

79-22

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nezne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjtal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solničniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-17

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
 Original Singer šivalni stroji so nepreosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 4.

7-20

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištvu vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

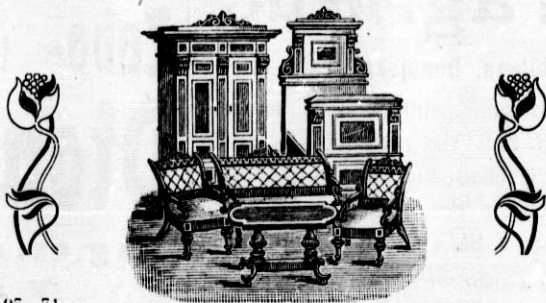
Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih balah. Veliki prostori, prtilčno in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 5z gld.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

97-71

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-67

Dobiva se povsod!

Ustje
(Česko)

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovrna svoje vrste na evropskem kontinentu.